

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 5.12.2002
KOM(2002) 688 lopullinen

2002/0286 (CNS)

Ehdotus:

NEUVOSTON DIREKTIIVI

**direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta sähkön ja kaasun luovutuspaikkaa koskevien
sääntöjen osalta**

(komission esittämä)

PERUSTELUT

1. JOHDANTO

Jäsenvaltioiden sähkö- ja kaasumarkkinoita on EU:n sisämarkkinoiden luomisen jälkeen vapautettu asteittain alan tehokkuuden parantamiseksi. Sähkömarkkinoiden vapauttamiseen EU:n tasolla on pyritty lainsäädäntöteitse sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annetulla direktiivillä 96/92/EY¹. Maakaasun sisämarkkinoita koskeva direktiivi 98/30/EY² annettiin 22. kesäkuuta 1998.

Lissabonissa 23.–24. maaliskuuta 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto pyysi pikaisia toimia sisämarkkinoiden toteuttamiseksi ja kehotti komissiota, neuvostoa ja jäsenvaltioita kutakin oman toimivaltansa mukaisesti nopeuttamaan markkinoiden vapauttamista muun muassa kaasun ja sähkön aloilla, jotta niillä voitaisiin saavuttaa täysin toimintakykyiset sisämarkkinat. Eurooppa-neuvosto ilmoitti arvioivansa saavutettua edistystä seuraavana keväänä komission esittämän kertomuksen ja laatimien ehdotusten pohjalta.

Energianeuvosto painotti 30. toukokuuta 2000 pitämässään kokouksessa Lissabonin Eurooppa-neuvoston tekemien päätelmien tärkeyttä ja kiireellisyyttä ja pyysi komissiota antamaan pikaisesti lisätoimia koskevia ehdotuksia. Energian sisämarkkinoiden toteuttamista koskevan komission tiedonannon päätelmissä todetaan, että nyt on sopiva aika esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle kaasun ja sähkön sisämarkkinoiden toteuttamiseen tähtääviä ehdotuksia, joiden avulla tämä keskeinen tavoite voidaan saavuttaa. Ehdotukset olisivat lisäksi yhteisön muun toiminnan mukaisia tällä alalla ja sitä täydentäviä. Direktiivien 96/92/EY ja 98/30/EY muuttamista koskeva ehdotus³, jossa esitetään joukko uusia toimenpiteitä kaasun- ja sähkömarkkinoiden avaamiseksi kokonaan vuoteen 2005 mennessä eurooppalaisen kuluttajan etuja vastaavasti, on siten laadittu vastauksena Eurooppa-neuvoston ja energianeuvoston pyyntöön.

Näiden markkinoiden vapauttaminen merkitsee sääntelyn purkamista enenevässä määrin ja jäsenvaltioiden rajat ylittävän kaupan lisääntymistä. Markkinoiden toiminta muuttuu merkittävästi EU:n ja jäsenvaltioiden uusien toimenpiteiden seurauksena.

Perinteisillä sähkömarkkinoilla tärkeimmät sähköntuottajat, siirtoverkko-operaattorit sekä valtakunnalliset ja paikalliset jakeluyhtiöt olivat useimmissa jäsenvaltioissa lähes täysin valtion omistuksessa. Yleensä ottaen kyse oli pääosin kansallisista markkinoista, joilla kauppaa käytiin pelkästään oman maan rajojen sisäpuolella. Sama pätee kaasumarkkinoihin.

Markkinoiden vapauttaminen on johtanut siihen, että energiamarkkinat eivät enää ole pelkästään kansallisia vaan toiminta on jo alkanut laajentua Euroopan tasoiseksi. Tämän myötä markkinoille on ilmaantunut uusia toimijoita kuten sähköpörssejä, riippumattomia sähkön tuottajia, meklareita ja kauppiaita. Valtionyhtiöiden, mm. suurten tuottajien, määräävä asema on muuttumassa yksityistämisen ja fuusioiden seurauksena. Maissa, joissa markkinoiden vapauttaminen on täydessä käynnissä, on todettu muutoksia niin kaupankäynnin menetelmissä kuin itse markkinoillakin.

¹ 96/92/ETY, EYVL L 27, 30.1.1997, s. 20.

² 98/30/ETY, EYVL L 204, 21.7.1998, s. 1.

³ KOM(2001)125 lopullinen, 13.3.2001.

Kaasun ja sähkön jakelun jatkuvan vapautumisen vuoksi on tarpeen tarkastella pikaisesti nykyisiä alv-sääntöjä ja varmistaa, että ne vastaavat näiden toimitusten asianmukaista ja yksinkertaista verotusta koskevia vaatimuksia. Uudet markkinat tuovat mukanaan myös uudenlaisia ongelmia, joihin kuuluu mm. kysymys siitä, miten siirtokustannusten verotus olisi hoidettava.

2. NYKYISIIN SÄÄNTÖIHIN LIITTYVÄT ONGELMAT

2.1. Luovutuspaikka

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin⁴ 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti sähkövirtaa, kaasua, lämpöä, kylmyyttä ja muita vastaavia pidetään aineellisenä omaisuutena. Koska sähkön ja vastaavan toimitus on näin ollen tavaroiden luovutusta, luovutuspaikka on määritettävä kuudennen arvonlisäverodirektiivin 8 artiklan mukaisesti. Ennen sähkö- ja kaasumarkkinoiden vapauttamista kysymys siitä, kuuluiko toimitus 8 artiklan 1 kohdan a alakohdan vai b alakohdan soveltamisalaan (luovutus kuljetettuna vai ilman kuljetusta), ei ollut ongelma, koska lähes kaikissa EU:n jäsenvaltioissa sähkön tuotanto, jakelu ja kauppa oli kansallinen asia eikä rajat ylittävää kauppaa tästä syystä esiintynyt. Satunnainen rajat ylittävä kauppa ei aiheuttanut ongelmia, sillä ajoittaisia rajat ylittäviä toimituksia tehdessään jakelija ilmoittautui kyseisen toisen jäsenvaltioon rekisteriin.

Vapautetuilla markkinoilla on ensinnäkin määritettävä luovutuspaikka rajat ylittävässä kaupassa. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 8 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan lähetetyn tai kuljetetun sähkön luovutuspaikka on paikka, jossa sähkö on hankkijalle lähettämisen tai kuljetuksen alkaessa. Jos 8 artiklan 1 kohdan a alakohtaa ei sovelleta, luovutuspaikka on paikka, jossa tavara on luovutushetkellä.

Sähkö ja kaasu ovat kuitenkin ominaispiirteiltään sellaisia, että niiden luovutuspaikkaa on erityisen vaikea määritellä. Fyysiset sähkö- ja kaasuvirrat eivät vastaa suoraan myyjän ja ostajan välistä sopimussuhdetta. Jos pohjoiseurooppalainen tuottaja myy sähköä Etelä-Euroopassa olevalle kuluttajalle, kyseisen tuottajan tuottamat elektronit eivät todellisuudessa virtaa pohjoisesta etelään. Kun otetaan huomioon sähkön ominaispiirteet, on käytännössä lähes mahdotonta paikantaa fyysisten sähkövirtojen kulkua.

Luovutuspaikkaa koskevien sääntöjen soveltaminen saattaisi myös olla vaikeaa, koska jäsenvaltioiden yksityisoikeudelliset säännökset ovat erilaisia ja tämän johdosta myös luovutuksen ajankohdan ja paikan määrittämisessä käytettävät säännökset eroavat toisistaan, mikä saattaa johtaa eroihin sääntöjen soveltamisessa.

Jos kuitenkin oletetaan, että sähkön ja kaasun toimitus on luovutusta, johon liittyy lähettäminen, siihen sovelletaan tavaroiden yhteisöluovutuksia koskevia sääntöjä (28 c artikla), kun myyjä ja ostaja ovat sijoittautuneet eri jäsenvaltioihin. Tämä johtaa uuteen ongelmaan.

Verollinen luovutus voidaan vapauttaa verosta lähtöjäsenvaltiossa seuraavin edellytyksin:

- luovutus tapahtuu sellaiselle toiselle verovelvolliselle, joka toimii verovelvollisena muussa jäsenvaltiossa kuin tavarantoimittajan lähtöjäsenvaltiossa,

⁴ Direktiivi 77/388/ETY, EYVL L 145, 13.6.1977, s. 1.

- myyjä tai hankkija taikka joku muu näiden lukuun kuljettaa tai lähettää tavarán lähtöjäsenvaltion alueen ulkopuolelle mutta kuitenkin yhteisön alueelle.

Tavaroiden luovuttajan on esitettävä riittävä näyttö kuljetuksesta saadakseen vapautuksen verosta. Todisteiden esittäminen lähetyksestä tai kuljetuksesta perinteisellä tavalla (kuljetusasiakirjat, tositteet) on yleensä ottaen vaikeaa, koska sähköä ei kuljeteta tavanomaisilla kuljetusvälineillä (kuorma-auto, juna, laiva).

Nämä ongelmat käyvät entistäkin monimutkaisemmiksi, jos sähköä tai kaasua myydään kolmikantaliiketoimia käyttäen.

2.2. Siirtokustannukset

Direktiivin 96/92/EY 7 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on nimettävä verkko-operaattori, joka on sähköntoimitusvarmuuden takaamiseksi vastuussa siirtoverkon käytöstä, sen ylläpidon varmistamisesta ja tarvittaessa sen kehittämisestä tietyllä alueella sekä sen liitosyksiköistä. Verkko-operaattori vastaa verkon energiavirtojen ohjaamisesta ottaen huomioon energiavaihto muiden yhteenliitettyjen verkkojen kanssa. Sähkön tuonnin yhteydessä verkko-operaattori jakaa käytettävissä olevan kapasiteetin.

Kansallinen verkko-operaattori vastaa verkon kustannuksista. Verkkoa käytetään sähkön siirtämiseen kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Siirtoverkko-operaattorin kokonaiskustannuksista osa kohdistetaan kansallisiin siirtoverkkopalveluihin ja osa rajat ylittävään siirtoon. Sähköä vievät toimijat (sijoittautuneet tai sijoittautumattomat) maksavat maksun, joka kattaa verkkokustannukset kokonaisuudessaan. Tämä maksu katsotaan arvonlisäverotuksessa palvelusta saatavaksi vastikkeeksi. Jos maksu peritään sijoittautumattomalta toimijalta, palvelujen suorituspaikasta tulee merkittävä tekijä. Jos tätä maksua pidetään yhteisön sisäisestä kuljetuspalvelusta perittävänä maksuna, arvonlisävero tulisi maksettavaksi siinä jäsenvaltiossa, jossa toimijalle on annettu arvonlisäverotunniste. Jos kyseinen maksu taas peritään pääsystä sähkönjakeluverkkoon, verotuspaikka määritettäisiin 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti ja olisi se maa, johon verkko-operaattori on sijoittautunut. Epävarmuus siitä, mitä 9 artiklan kohtaa on sovellettava, voisi johtaa tulkintaeroihin ja niiden myötä kaksinkertaiseen verotukseen tai siihen, että veroa ei kanneta lainkaan.

3. RATKAISUEHDOTUKSEN PÄÄPIIRTEET

Komissio katsoo, että nykyisen alv-järjestelmän säännösten soveltaminen kaasun ja sähkön toimituksiin ja erityisesti niiden yhteisöluovutusten vapauttaminen verosta ja yhteisöhankintojen verottaminen aiheuttaa tarpeettomia ongelmia. Tästä syystä komissio ehdottaa, että verotuspaikkaa koskevia sääntöjä muutetaan energian sisämarkkinoiden toiminnan helpottamiseksi. Uusissa säännöissä otetaan huomioon kyseessä olevien tavaroiden erityisluonne, koska se on tärkein syy siihen, miksi nykyisiä eri jäsenvaltioihin sijoittautuneiden toimijoiden välisten luovutusten verotusta koskevia järjestelyjä ei voida soveltaa asianmukaisesti. Näiden luovutusten osalta hylätään yksi tavaroiden arvonlisäverotuksen peruseriaateista eli periaate, jonka mukaan verotus tapahtuu paikassa, jossa tavarat tosiasiallisesti ovat. Tästä periaatteesta poikkeaminen on perusteltua jo pelkästään sen vuoksi, että liiketoiminta ja tavarán fyysistä kuljetusta on näissä tapauksissa useimmiten mahdotonta liittää toisiinsa.

Ratkaisuehdotuksen mukaan kaikkia ennen loppukäyttövaihetta tapahtuvia luovutuksia verotetaan paikassa, jossa asiakkaalla on liiketoimintansa kotipaikka tai kiinteä toimipaikka,

johon kaasu ja sähkö toimitetaan. Verotuksen yksinkertaistamiseksi tähän verotusperiaatteeseen yhdistetään käännetty verovelvollisuus, jos tavaran luovuttaja ja ostaja eivät ole sijoittautuneet samalle alueelle.

Ehdotetuilla säännöillä pyritään kuitenkin samalla varmistamaan, että sähkön ja kaasun luovutusta loppukäyttövaiheessa eli lähinnä jakelijalta loppukäyttäjille verotetaan tosiasiallisessa kulutuspaikassa. Tämä on tarpeen, koska energian kulutus ei aina tapahdu paikassa, johon loppukäyttäjä on sijoittautunut tai jossa hänellä on kotipaikka, mutta alv-järjestelmän tavoitteena on nimenomaan pyrkiä varmistamaan verojen kertyminen jäsenvaltiolle, jossa tavarat lopullisesti kulutetaan. Käytännössä käytön ja hyödyntämisen katsotaan tapahtuvan paikassa, jossa kaasun ja sähkön kulutus mitataan ja joka usein on sama kuin paikka, johon loppukäyttäjä on sijoittautunut tai jossa hänellä kotipaikka tai pysyvä asuinpaikka.

Näiden muutosten seurauksena kaikkia jälleenmyyntitarkoituksessa tehtyjä kaasun ja sähkön luovutuksia (toimitukset tuottajalta jakelijalle) verotetaan ostajan sijaintimaassa. Pakollisella käännetyllä verovelvollisuudella varmistetaan, ettei luovuttajien tarvitse ilmoittautua toisten jäsenvaltioiden rekisteriin. Toisaalta jos kyse on luovutuksista suoraan toisen jäsenvaltion loppukäyttäjille, olivatpa nämä verovelvollisia tai eivät, tuottajien ja/tai kauppiaiden on periaatteessa rekisteröidyttävä siinä maassa, johon niiden asiakas on sijoittautunut. Kun kyse on verovelvollisille tarkoitetuista luovutuksista, kulutusjäsenvaltio voi kuitenkin kuudennen arvonlisäverodirektiivin 21 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen alakohdan mukaisesti päättää soveltaa käännettä verovelvollisuutta.

Tällä ehdotuksella pyritään kattamaan pelkästään sähkötoimitukset kaapelia pitkin ja maakaasun, nesteytetty maakaasu mukaan lukien, toimitukset putkijohdoissa. Pulloissa myytävään kaasuun sovelletaan edelleen voimassa olevia verosääntöjä. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 5 artiklan 2 kohdassa mainituilla muilla aineettomilla hyödykkeillä (lämpö, kylmyys ja muut vastaavat) tuskin käydään merkittävässä määrin kauppaa jäsenvaltioiden kesken, eivätkä ne missään tapauksessa ole yhteisöluovutusten kohteena. Tästä syystä niitä ei mainita 8 artiklan 1 kohdan d ja e alakohdassa.

Luovutuspaikkaa koskevien sääntöjen muutoksen seurauksena maahantuonti vapautetaan verosta. Lisäksi joidenkin kaasun ja sähkön luovutukseen suoraan liittyvien palvelujen suorituspaikka muuttuu. Sähkö- ja kaasuverkkoihin pääsyn tarjoaminen sekä niissä tapahtuva kuljetus tai siirto otetaan 9 artiklan 2 kohdan e alakohdan soveltamisalaan.

4. EHDOTUKSEN 1 ARTIKLASSA ESITETYT MUUTOKSET

4.1. 1 artiklan 1 kohta: 5 artiklan muuttaminen

Kuten edellä todettiin, tämä ehdotus koskee sähkötoimituksia kaapelia pitkin ja maakaasun, nesteytetty maakaasu mukaan lukien, toimituksia putkijohdoissa. Tässä direktiivissä annettu ja maakaasua koskevia sääntöjä on tarkoitus soveltaa myös biokaasuun ja biomassasta peräisin olevaan kaasuun sekä muuntotyyppeihin kaasuihin edellyttäen, että näitä kaasuja voidaan teknisesti ja turvallisesti syöttää maakaasun jakeluverkkoon ja siirtää kyseisessä verkossa⁵. Maakaasun määritelmä sisällytetään 5 artiklan 2 kohtaan.

⁵ Tämä määritelmä vastaa direktiivin 98/30/EY muuttamisesta tehdyn muutetun direktiiviehdotuksen 1 artiklassa esitettyä määritelmää.

4.2. 1 artiklan 2 kohta: 8 artiklan muuttaminen

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 5 artiklan 1 kohdan mukaan tavaroiden luovutuksella tarkoitetaan aineellisen omaisuuden omistajalle kuuluvan määräämisvallan siirtoa. Direktiivin 5 artiklan 2 kohdan mukaan sähkövirtaa ja kaasua pidetään aineellisena omaisuutena. Näin ollen niiden verotuspaikkaa koskeviin sääntöihin tehtävät muutokset edellyttävät tavaroiden luovutusten verotuspaikkaa sääntelevän 8 artiklan muuttamista.

Kyseisen artiklan muutosehdotuksessa erotetaan toisistaan kaasun tai sähkön luovutus jälleenmyyntiä varten ja niiden luovutus muussa tarkoituksessa. Jälkimmäisessä tapauksessa kaasu ja sähkö katsotaan hankituksi kulutusta varten.

Direktiivin 8 artiklan 1 kohtaan lisätään uusi d alakohta, jonka mukaan sähkön ja maakaasun luovutuspaikkana pidetään paikkaa, jossa asiakkaalla (EU:ssa tai sen ulkopuolella sijaitseva yritysasiakas) on liiketoimintansa kotipaikka tai kiinteä toimipaikka, johon kaasu tai sähkö toimitetaan.

Tämä säännös rajoitetaan koskemaan verovelvollisia, jotka osana taloudellista toimintaansa ostavat tai maahantuovat sähköä tai maakaasua jälleenmyyntitarkoituksessa. Näin ollen sitä sovelletaan vain tuottajiin ja kauppiaisiin, jotka eivät myy kaasua ja sähköä yksityisille loppukäyttäjille. Voidakseen hyödyntää tätä säännöstä, luovuttajan on esitettävä jokin näyttö tavaroiden jälleenmyyntiaikomuksesta. Koska alalla on vain rajoitettu määrä toimijoita, todisteiden esittämisen siitä, mihin nämä yritykset käyttävät hankkimansa kaasun ja sähkön, ei uskota aiheuttavan ongelmia.

Kun EU:ssa toimiva tuottaja myy sähköä EU:n ulkopuolella olevalle asiakkaalle, luovutuspaikka on yhteisön ulkopuolella. Tällaista liiketoimintaa ei veroteta EU:ssa. Jälleenmyynnistä toiselle EU:hun sijoittautuneelle toimijalle kannetaan kuitenkin arvonlisäveroa siinä jäsenvaltiossa, jossa ostaja on rekisteröity.

Näille liiketoimille ei kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan mukaisesta viennistä poiketen voida asettaa muita lisäedellytyksiä kuin näytön esittäminen siitä, että ostajan liiketoiminnan kotipaikka on EU:n ulkopuolella. Riittäviksi olisi näissä tapauksissa katsottava niitä todisteita vastaavat todisteet, jotka kansalliset viranomaiset hyväksyvät näytöksi siitä, että 9 artiklan 2 kohdan e alakohdassa tarkoitettu palvelu suoritetaan yhteisön ulkopuolella. Samat edellytykset koskevat myös toisessa jäsenvaltiossa verotettavia luovutuksia. Koska luovutuspaikkana on paikka, johon asiakas on sijoittautunut, näitä liiketoimintoja ei tarvitse mainita 22 artiklan 6 kohdan b alakohdassa tarkoitetuissa yhteenvetoilmoituksissa.

Direktiivin 8 artiklan 1 kohtaan lisätään vielä uusi e alakohta, joka kattaa ne sähkön ja maakaasun luovutukset, jotka eivät kuulu 8 artiklan 1 kohdan d alakohdan soveltamisalaan.

Kyseisen säännöksen mukaan maakaasun ja sähkön luovutusta loppukäyttövaiheessa eli toimitusta jakelijalta loppukäyttäjälle verotetaan paikassa, jossa asiakas tosiasiallisesti käyttää ja hyödyntää maakaasun ja sähkön. Näin varmistetaan, että luovutusta verotetaan tosiasiallisessa kulutuspaikassa.

Arvonlisäverovelvolliseksi rekisteröinti saattaa olla tarpeen niiden jakelijoiden osalta, jotka eivät ole sijoittautuneet siihen maahan, jossa niiden asiakkaat kuluttavat kaasun ja sähkön. Jos asiakkaina on vain verovelvollisia, rekisteröintiä ei tarvita edellyttäen, että asiakkaan sijaintijäsenvaltio nimeää veronmaksuvelvolliseksi verollisen luovutuksen vastaanottajan.

4.3. 1 artiklan 3 kohta: 9 artiklan 2 kohdan e alakohdan muuttaminen

Kuljetus- tai siirtokustannukset sisältyivät aiemmin sähkötoimitusten hintaan. Asiakkaalta veloitetun hinnan katsottiin vastaavan täysimääräisesti suoritettua toimitusta ja sen osalta noudatettiin ostoon ja myyntiin sovellettavaa järjestelmää. Koska kuljetus- ja siirtopalvelut EU:ssa voidaan erottaa, ja erotetaan, energian varsinaisesta toimituksesta, niistä laskutetaan yhä useammin erillään tavaroiden luovutuksesta.

Tähän mennessä jäsenvaltiot ovat suhtautuneet eri tavoin tällaisten erillisten suoritusten verotukseen. Joissakin jäsenvaltioissa katsotaan, että kaapelia pitkin tapahtuvasta (rajat ylittävästä) sähkönsiirrosta veloittavat maksut ovat maksuja kaapelin käytöstä ja siten korvaus kiinteään omaisuuteen liittyvistä palveluista. Niitä verotetaan tästä syystä kaapelin sijaintipaikassa. Toiset jäsenvaltiot taas katsovat, että nämä kustannukset ovat kuljetuskustannuksia, mistä syystä niitä olisi verotettava 9 artiklan 2 kohdan b alakohdan ja 28 b artiklan C jakson mukaisesti.

Jakeluverkkoihin pääsyä ja niiden käyttöä koskevien kustannusten verotuksen yhdenmukaistamiseksi ja yksinkertaistamiseksi komissio ehdottaa, että sähkö- ja kaasuverkkoihin pääsyn tarjoaminen sekä niissä tapahtuva kuljetus tai siirto otetaan 9 artiklan 2 kohdan e alakohdan soveltamisalaan. Jos nämä palvelut suoritetaan yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneille asiakkaille tai yhteisöön mutta muuhun kuin suorittajan maahan sijoittautuneille verovelvollisille, suorituspaikka on paikka, johon asiakas on sijoittautunut.

4.4. 1 artiklan 4 kohta: 14 artiklan muuttaminen

Euroopan mantereeseen yhteenliitetyn verkon kaltaisissa silmukkaverkoissa rajat ylittävä energian kauppa kahden maan välillä (jonka lähtökohtana on maan A ylimääräinen energia ja vastaavasti maan B energiavaje) ei johda pelkästään näiden maiden välisiin energiavirtoihin. Sähkön virtausta säätelevien fysiikan lakien mukaan (sähkövirta kulkee ”vähimmän vastuksen” reittiä) osa ylimääräisestä sähköstä kulkee muiden, myös Euroopan yhteisöön kuulumattomien maiden läpi. Koska sähkövirrat mitataan rajoilla, niiden pitäisi johtaa direktiivin 7 artiklan mukaiseen maahantuontiin, vaikka tämän tuonnin ja sähkövirran perustana olevan luovutuksen välillä ei välttämättä olekaan yhteyttä.

Sähkön ja kaasun luovutuspaikkaa koskevien sääntöjen muuttuessa yhteisön ulkopuolisten maiden tuottajien ja kauppiaiden toimituksia EU:ssa oleville jakelijaille ja loppukäyttäjille verotetaan kaikissa tapauksissa EU:ssa. Jos kuudennen arvonlisäverodirektiivin 14 artiklaa ei muuteta, on myös olemassa vaara, että maahantuontia verotetaan kahdesti (tuonnin ja luovutuksen yhteydessä).

Näiden ongelmien välttämiseksi kaasun ja sähkön tuonti olisi vapautettava verosta ja sen osalta olisi sovellettava vähennysoikeutta. Direktiivin 14 artiklan 1 kohtaan lisätään uusi k alakohta, jolla sähkön ja putkijohdoissa kuljetettavan maakaasun lopullinen maahantuonti vapautetaan verosta.

4.5. 1 artiklan 5 kohta: 21 artiklan muuttaminen

Luovutuspaikkaa koskevien sääntöjen muuttamisella ei ole merkitystä, jos siihen ei yhdistetä pakollista käännettä verovelvollisuutta. Jos näin ei tehdä, jokaisen toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneiden toimijoiden kanssa kauppaa käyvän luovuttajan olisi edelleen rekisteröidyttävä jopa 15 jäsenvaltiossa.

Tästä syystä 21 artiklan 1 kohtaan lisätään uusi f alakohta, jossa nimetään seuraavat henkilöt veronmaksuvelvollisiksi: asianomaisessa maassa arvonlisäverovelvollisiksi rekisteröidyt henkilöt, joille luovutetaan (uudessa) 8 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuja tavaroita, jos luovutukset suorittaa verovelvollinen, joka ei ole sijoittautunut kyseiseen maahan. Tämä säännös koskee kaikkia 8 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisia luovutuksia, riippumatta siitä, onko luovuttaja toisen jäsenvaltion vai yhteisön ulkopuolisen maan verovelvollinen. Sitä sovelletaan kuitenkin vain 8 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuihin luovutuksiin eli sähkön ja putkijohdoissa kuljetettavan maakaasun luovutuksiin jälleenmyyntiä varten.

Uudessa 8 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettuihin sähkön ja putkijohdoissa kuljetettavan maakaasun luovutuksiin sovelletaan sen sijaan voimassa olevia 21 artiklan 1 kohdan a alakohdassa vahvistettuja sääntöjä. Kyse on kulutukseen, eikä jälleenmyyntiin, tarkoitetuista luovutuksista. Direktiivin 21 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan veroa on velvollinen maksamaan verovelvollinen, joka suorittaa luovutuksen. Jos tavaroiden luovutuksen kuitenkin suorittaa verovelvollinen, joka ei ole sijoittautunut maan alueelle, jäsenvaltio, jossa luovutus suoritetaan, voi määrätä veronmaksuvelvolliseksi verollisen luovutuksen vastaanottajan.

Ehdotus:

NEUVOSTON DIREKTIIVI

direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta sähkön ja kaasun luovutuspaikkaa koskevien sääntöjen osalta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 93 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen⁶,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon⁷,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁸,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Sähkön ja maakaasun sisämarkkinoiden toteuttamiseen tähtäävä kaasu- ja sähköalan jatkuva vapauttaminen on tuonut esiin tarpeen tarkastella jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste 17 päivänä toukokuuta 1977 annettussa neuvoston direktiivissä 77/388/ETY⁹ vahvistettuja voimassa olevia alv-sääntöjä sähkön ja kaasun luovutuspaikan osalta sisämarkkinoiden alv-järjestelmän toiminnan nykyaikaistamiseksi ja yksinkertaistamiseksi komission omaksuman strategian¹⁰ mukaisesti.
- (2) Sähköä ja kaasua pidetään arvonlisäverotuksessa tavaroina, joten niiden luovutuspaikka rajat ylittävässä kaupassa on määritettävä direktiivin 77/388/ETY 8 artiklan mukaisesti. Koska sähkön ja kaasun fyysistä kulkua kuitenkin on vaikea seurata, niiden luovutuspaikan määrittäminen voimassa olevien sääntöjen nojalla on erityisen hankalaa.
- (3) Jotta voitaisiin varmistaa todelliset sähkön ja kaasun sisämarkkinat ilman arvonlisäverotuksesta johtuvia esteitä, sähkön ja putkijohdoissa kuljetettavan maakaasun luovutuspaikkana ennen näiden tavaroiden päätymistä lopulliseen kulutukseen olisi pidettävä paikkaa, jossa asiakkaalla on liiketoimintansa kotipaikka.

⁶ EYVL C [...], [...], s. [...].

⁷ EYVL C [...], [...], s. [...].

⁸ EYVL C [...], [...], s. [...].

⁹ EYVL L 145, 13.6.1977, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2002/38/EY (EYVL L 128, 15.5.2002, s. 41).

¹⁰ KOM (2000) 348 lopullinen.

- (4) Sen varmistamiseksi, että sähkön ja kaasun luovutusta verotetaan tosiasiallisessa kulutuspaikassa, niiden luovutusta loppukäyttövaiheessa eli toimitusta kauppiailta ja jakelijoilta loppukäyttäjälle olisi verotettava paikassa, jossa asiakas tosiasiallisesti käyttää ja hyödyntää nämä tavarat.
- (5) Sähkön ja kaasun toimitus tapahtuu jakeluverkoissa, joihin verkko-operaattorit tarjoavat pääsyn. Kaksinkertaisen verotuksen tai verottamatta jättämisen välttämiseksi on tarpeen yhdenmukaistaa siirto- ja kuljetuspalvelujen suorituspaikkaa koskevia sääntöjä. Jakeluverkkoihin pääsy ja niiden käyttö olisi tästä syystä lisättävä direktiivin 77/388/ETY 9 artiklan 2 kohdassa esitettyyn erityistapausten luetteloon.
- (6) Sähkön ja putkijohdoissa kuljetettavan maakaasun lopullinen maahantuonti olisi kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi vapautettava verosta.
- (7) Sähkön ja putkijohdoissa kuljetettavan maakaasun luovutuspaikkaa koskevien sääntöjen muutoksiin on tapauksissa, joissa kyseiset tavarat on tarkoitus jälleenmyydä, yhdistettävä pakollinen käännetty verovelvollisuus.
- (8) Direktiivi 77/388/ETY olisi tämän vuoksi muutettava tätä vastaavasti,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Muutetaan direktiivi 77/388/ETY seuraavasti:

1) Lisätään 5 artiklan 2 kohtaan alakohta seuraavasti:

”Tätä direktiiviä sovellettaessa maakaasu käsittää myös nesteytetyn maakaasun, biokaasun ja biomassasta peräisin olevan kaasun sekä muuntyyppiset kaasut edellyttäen, että näitä kaasuja voidaan teknisesti ja turvallisesti syöttää maakaasun jakeluverkkoon ja siirtää kyseisessä verkossa.”

2) Lisätään 8 artiklan 1 kohtaan d ja e alakohta seuraavasti:

”d. jos sähköä tai putkijohdoissa kuljetettavaa maakaasua luovutetaan verovelvolliselle, joka osana taloudellista toimintaansa ostaa tai maahantuo sähköä tai maakaasua jälleenmyyntitarkoituksessa: paikkaa, jossa asiakkaalla on liiketoimintansa kotipaikka tai kiinteä toimipaikka, johon nämä tavarat luovutetaan.

e. sähkön tai putkijohdoissa kuljetettavan maakaasun luovutuksen osalta, kun luovutus ei kuulu d alakohdan soveltamisalaan: paikkaa, jossa asiakas tosiasiallisesti käyttää ja hyödyntää nämä tavarat.”

3) Lisätään 9 artiklan 2 kohdan e alakohtaan kahdeksannen luetelmakohdan jälkeen luetelmakohta seuraavasti:

”- pääsyn tarjoaminen sähkön ja kaasun jakeluverkkoihin sekä niissä tapahtuva kuljetus tai siirto.”

4) Lisätään 14 artiklan 1 kohtaan k alakohta seuraavasti:

”k. sähkön ja putkijohdoissa kuljetettavan maakaasun lopullinen maahantuonti.”.

5) Lisätään 21 artiklan 1 kohtaan, sellaisena kuin se on esitetty 28 g artiklassa, f alakohta seuraavasti:

”f. maan alueella arvonlisäverovelvollisiksi rekisteröidyt henkilöt, joille luovutetaan 8 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuja tavaroita, jos luovutukset suorittaa verovelvollinen, joka on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan.”.

2 artikla

Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään [...]. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltiot säätävät siitä, miten viittaukset tehdään.

3 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

4 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä [...].

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

EHDOTUKSEN VAIKUTUS YRITYSTOIMINTAAN JA ERITYISESTI PIENIIN JA KESKISUURIIN YRITYKSIIN (PK-YRITYKSET)

EHDOTUKSEN NIMI

Ehdotus neuvoston direktiiviksi direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta sähkön ja kaasun luovutuspaikkaa koskevien sääntöjen osalta

ASIAKIRJAN VIITENUMERO

EHDOTUS

1. Miksi yhteisön lainsäädäntö on tarpeen tällä alalla ja mitkä ovat sen päätavoitteet, kun otetaan huomioon toissijaisuusperiaate?

Todellisten kaasun ja sähkön sisämarkkinoiden toteuttaminen edellyttää verotuspaikkaa koskevien alv-sääntöjen tarkistamista. Ehdotetut säännökset johtavat verotuksen yksinkertaistumiseen, sillä kaikkia ennen loppukäyttävaihetta tapahtuvia sähkön ja maakaasun luovutuksia verotetaan paikassa, jossa asiakkaalla on liiketoimintansa kotipaikka.

VAIKUTUS YRITYSTOIMINTAAN

2. Mitä yrityksiä ehdotus koskee?

– Yritystoiminnan alat

Kaasun ja sähkön tuottajat, jakelijat ja kauppiaat.

– Yritysten koko (pk-yritysten osuus)

Muutokset koskevat lähinnä suuria yrityksiä.

– Ovatko yritykset keskittyneet tietylle maantieteelliselle alueelle yhteisössä?

Eivät. Muutokset koskevat kuitenkin suuremmassa määrin niitä jäsenvaltioita, joissa kaasu- ja sähkömarkkinoiden vapauttaminen on edennyt pidemmälle.

3. Mitä yritysten on tehtävä noudattaakseen ehdotetun direktiivin säännöksiä?

Yrityksille ei aseteta lisävelvollisuuksia. Säännösten avulla saadaan suurempi varmuus verotuspaikasta, joten ne helpottavat lainsäädännön soveltamista.

4. Mitkä ovat ehdotuksen todennäköiset talousvaikutukset?

– työllisyyteen?

– investointeihin ja uusien yritysten perustamiseen?

– yritysten kilpailukykyyn?

Ehdotus johtaa ennen kaikkea kaasun ja sähkön kaupan sovellettavien alv-sääntöjen yksinkertaistumiseen. Eurooppalaisten yritysten kilpailukyky paranee, sillä ehdotetuilla säännöksillä poistetaan olemassa olevia kaupan esteitä kuten velvollisuus rekisteröityä arvonlisäverovelvolliseksi toisissa jäsenvaltioissa.

5. Sisältyykö ehdotukseen toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on ottaa huomioon pienten ja keskisuurten yritysten erityistarpeet (muihin ryhmiin verrattuna lievemmat tai erilaiset vaatimukset tms.)?

Ei.

KUULEMINEN

6. Luettelo ehdotuksen valmistelussa kuulluista tahoista ja niiden esittämät kannat pääpiirteittäin.

Eurelectric.

European Federation of Electricity Traders

Energy Participants Indirect Tax Forum

Kaasu- ja sähköalan toimijat suhtautuivat myönteisesti komission esittämään ratkaisuun.